

УДК 2.135.055.2

Д.Д. Чувашова

ЦІНІСНО-СМИСЛОВІ ОСОБЛИВОСТІ МІФОЛОГІЧНИХ ЖІНОЧИХ ОБРАЗІВ

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Анотація. Спираючись на джерела християнської культури, Біблію, доведено що релігійні образи жінок розщеплюються на релігійні і суспільні складники. Простежується інфінитивність (речитативність) міфу. Релігійні образи наповнені міфологічністю, знаковістю, сакральністю. Концептуальні релігійні жіночі образи віддзеркалюють канонічна і апокрифічна літератури, висвітлюють статус і роль жінки в суспільстві. Актуалізується взаємозв'язок протилежностей – як гріха і смерті, так і благодаті, які ідентифікуються з образами жінок-християнок.

Ключові слова: міфологія, релігія, віра, християнство, жінки-християнки, образи.

Постановка проблеми

Вітчизняній культурі властивий стан невизначеності в різних сферах, зокрема соціальному житті, релігійних, життєвих орієнтирах людини. Набутки духовної культури людини мають прояви як у взаєминах з іншими людьми, так і творчості, шедеврах мистецтва та художній культурі.

У наш час, в час пошуку нових орієнтирів в процесі формування особистості релігія може розумітися як різновид ціннісно-орієнтаційної діяльності людини, що має вплив на мотивацію, поведінку, вчинки особистості.

Аналіз досліджень і публікацій

Проблемою вивчення релігійних образів займалися вчені різних напрямків і підходів: F. Brown, S. R. Driver, C. A. Briggs, J. M. Hadley, [9; 10], М. Далі, Дж. Пласкова, Р. Шопа, Ю. Кристевої, С. Гріффіна, А. Річа, Р. Рушера та ін. [1; 7-8]. У дослідженнях встановлено, що релігійні образи, їх зміст є показником, що виражає внутрішню структуру ставлення людини до різних цінностей, до матеріального та духовного світу. Е. Геллнер, Б. Андерсон, В. Тишков, С. Малахов та ін. релігійність розуміють як результат символічної дії окремого індивіда з позначенням явищ, подій та агентів навколишнього світу, як видову категорію щодо ідентичності, яка перетинається з іншими ідентичностями: професійною, соціально-класовою, віковою, статевою, етнічною, бо ідентичність в цілому – результат соціальної взаємодії – виникає як результат проекції людиною на себе очікувань і норм інших. Питання впливу релігії на соціалізацію розглядали П. Пивоваров, А. Іванов, М. Калашніков, А. Москаленко та інші дослідники.

Отже, **метою статті** є характеристика ціннісно-смыслових особливостей міфологічних жіночих образів.

Основна частина

Проблема жіночих релігійних образів є однією з ключових в релігієзнавстві. Поняття релігійних художніх образів отримало глибоку теоретичну інтерпретацію в працях таких дослідників, як А. Андрєєва, А. Аронова, С. Артановського, Р. Гачева, С. Іконнікова, В. Ільїна, М. Кагана, А. Флієра та ін.

Пояснення релігійності людини відповідно до концепції В. Веллса, полягало в тому, що віра є органічна реакція, «система рефлексорних актів інтегруючих таким чином, що деякі ствердження або припущення можуть бути сприйняті позитивно» (ци-

товано за А. Чернієм) [7, с. 65].

Емоційну складову релігійності було розкрито в дослідженнях У. Джеймса та вітчизняних науковців М. Бабія, В. Бондаренка, С. Головахи, В. Єленського, М. Заковича, А. Колодного, П. Косухи, М. Мариновича, В. Оссовського, Н. Паніної, М. Парашевіна, М. Пірен, О. Погорілого, Л. Филипович, О. Шуби, А. Чернія, М. Чурилова, П. Яроцького, які вважають, що релігійність – це певний вид відносин людини до світу, відносин у формі чуттєвої «впевненості» в існуванні вищої сили взагалі [7, с. 98]. «Релігійність – якість індивіда і групи, що виражається в сукупності релігійних властивостей свідомості, поведінки, взаємин», – відзначає І. Яблоков. У праці «Соціологія релігії» він пише, що поняття «релігійність» варто співвіднести з поняттями «фідеїстичність», «приналежність до релігійної групи», «ритуалістичність» [8]. При дослідженні релігійних образів зазначених вчених дослідники звертаються до релігійної орієнтації, яка являє собою внутрішні почуття, і є базовим мотивом. Внутрішня релігійність, дозволяє боротись зі страхами, виявляти конформність, сублімувати сексуальність або реалізовувати бажання.

Основою у встановленні критеріїв релігійності є релігійна віра. «Вона містить знання і прийняття якості істинних певних релігійних ідей, понять, уявлень (догматів, легенд тощо) і впевненість в об'єктивному існуванні істот, властивостей, зв'язків, які складають лише предметний зміст релігійних образів» [8]. Віра, як свідомий вольовий акт, є необхідною відповідною точкою для здобуття релігійного досвіду. Такий досвід представлено в життях жінок-мироносиць. Це жінки, які з любові до Спасителя Ісуса Христа дбали про нього в своїх будинках, а пізніше пішли за Ним на Голгофу. Вони були свідками хресних страждань Христа. Жінки-мироносиці першими дізналися, що Христос воскрес. Священне Писання Церкви говорить про Марію та Марфу, Марію Клеопову і Сусанну.

Основи релігійної свідомості та канони релігійних образів жінок містять у собі й релігійні мотиви різних видів діяльності. Релігійний мотив, як правило, діє в сукупності з іншими стимулами. Звідси важливість визначення місця релігійних мотивів у системі мотивації поведінки та системі художніх образів. Саме віра, зведена в ранг цінності, виступає тим універсальним індикатором, який дозволяє відрізнити релігійну (віруючу) людину від людини невіруючої. У кожній з світових або національних релігій донині

ще зберігається система поглядів, які принижують роль Жіночого: від менструальних табу, згідно з яким жінка вважається «нечистою» в певні дні (не допускається до церкви – у християнстві) до вербальних інвектив про гріховність і «вторинності» жінки (внаслідок її «походження» з ребра Адама), заборони на вивчення жінками священних текстів, викладання теології та ведення служби тощо [1, с. 76]. Разом з тим, сама релігійна історія містить вказівки на те, що серед перших християн жінки займали значне місце, бо в сюжети Святого письма увійшли, наприклад, Марія Магдалина, яка, як оповідають всі чотири євангелісти, стала однією з найбільш відданих послідовниць Христа. Саме їй першій з'явився він після воскресіння (Мф. 27, 28; Мк. 15, 16; Лк. 8, 24; Ін. 19, 20). Інша Марія, дружина Кліопа і мати Якова, була присутня при воскресінні Христа (Мф. 27, 28; Мк. 15, 16). А до Марії, матері Івана, після порятунку з в'язниці приходить Петро і застає у неї людей, що моляться про нього, що є описом одного з перших молитовних зібрань, зафіксованих у тексті (Лк. 24; Ін. 19; Дії 12). Ще одна відома з Біблії жінка, це – Лідія, торговка багрянцями, за поняттями того часу, багата підприємниця, що самостійно веде торговельні справи після смерті чоловіка. Вона приймає хрещення від Павла і стає на чолі однієї з перших в Європі християнських громад (Діян. 16, 40).

Жінки відігравали важливу роль на перших етапах формування й ісламу, про це свідчить створення культури найближчих сподвижників Мухаммеда: Аміни, його матері, і Фатіми, улюбленої доньки, а в класичній арабській літературі популярний образ «героїчної жінки», яка бере участь у битвах та політичному житті держави нарівні з чоловіком та іншими чоловіками. Однак сучасні мусульманки позбавлені можливості на рівних з чоловіками брати участь у духовному самовираженні [3].

Відомо, наскільки велика роль єврейських жінок в порятунку єврейського народу і збереженні єврейської духовності в період більш двохтисячорічного розсіювання євреїв по світу. Міріам, яка згадується в Старому Завіті, відома тим, що стояла біля витоків визволення євреїв із чотириохсотрічного єгипетського полону, була пророчицею і вивела жінок по сухому дну під час їх переходу через Червоне море. Про неї йдеться як про виконавицю найдавніших національних гімнів, наприклад, гімну «Співайте для Господа!» (Вих. 15,2; Числ. 12, 10, 20, 26; Повт. 24, Мих. 6). Патріархальні релігії пов'язують образ жінки-матері з мотивом страждань як єдиного можливого шляху спокутування і позбавлення всього руйнівного (індійської Дурги) і творчого (єгипетської Ісиди), таємничого і могутнього (давньогрецької Геати), мудрого і справедливого (давньоримської Мінерви), зцілювального (скандинавської Фреї), івельюбного (африканської Ошун), незайманого (римської Вести) і чуттєвого (малоазійської Іштар).

У образі Божої Матері Марії відбувається узагальнення євангельського образу жінки. Свята гора Афон – земний уділ Божої Матері стала виключно чернечою обителлю, що поєднала в собі двадцять монастирів. Це серце і душа Церкви. Православ'я звеличує жінку-матір, жінку всіх станів і народнос-

тей. Проте християнська церква розділяє прояви чоловічого і жіночого начала [3, с. 42]. Біблійна модель життя жінки, описана представниками православ'я та інших християнських конфесій, визнається взірцем світосприйняття і поведінки. Основи жіночих художніх образів закладаються на рівні Священного писання, давньої міфології і додатково тлумачаться священниками і богословами, а також вченими з християнською світоглядною позицією [3, с. 27].

У V столітті, коли жінки ще могли відвідувати Святу Гору, Плакідія, донька імператора Феодосія, прибула до Афону, щоб вклонитися його святиням. Однак, підійшовши до храму, почула голос Пресвятої Богородиці, який звелів їй негайно покинути півострів. «Відтепер нога жінки так не ступить на землю Святої Гори», – сказала Пречиста. З цього часу жінкам на Афон шлях закритий. Відомо що на Святій Горі знаходяться видатні за своїм значенням священні реліквії. У Іверському монастирі в Климентовій бухті, куди ступила на берег Афону Сама Пресвята Ігуменя, зберігається чудотворна Іверська ікона Богородиці, відома під ім'ям «Вратарниця». У IX ст., в епоху іконоборства, цю ікону, що зберігається у будинку багатой вдови в Нікеї, єретик вдарив мечем. У ту ж мить зі щокі Богоматері почала потекла кров. Після відходу воїнів вдова довго молилася, а потім пустила ікону в море з твердою вірою, що Матір Божа сама розпорядиться своїм ликом. Ікона стала на хвилях прямо і попливла на захід. Після двох століть іноки Тверської обителі побачили над морем вогненний стовп, а під ним – ікону Богородиці, яку з великою пошаною перенесли до обителі.

У Благовіщенському Ватопедському монастирі головною святинею є Пояс Пресвятої Богородиці, а також ікона її, іменована «Всецариця» («Пантанаса»), до якої віруючі звертаються в особливих випадках: при смертельних (ракових) захворювань, молитви про навернення заблудлих близьких. Сама назва «Всецариця» говорить нам про велич образу. У монастирі Святого Павла зберігаються Дари волхвів (золото, ладан і смирна), що належали Богородиці.

Необхідно зазначити, що соціальні параметри статусу жінки в християнській культурі визначаються вже на рівні Старого Завіту і, відповідно, багато в чому повторюють юдейську традицію. Будучи створеною після чоловіка, жінка апіорі займає в якійсь мірі відмінну позицію і в соціальному плані. Вона належить виключно своєму чоловікові (Іс. 20, 17). У Старому Завіті вказується, що юдей не повинен бажати дружини ближнього свого, але аналогічне ставлення з боку жінки зовсім не приймається в розрахунок, її обов'язкова вірність чоловікові мається на увазі. Не в межах жіночої компетенції в питаннях сімейних відносин робити самостійний вибір. (Числа 30, 4-9): «Якщо ж батько почує, він заборонить їй, усі обітниця їй та зарок, що нарекла на свою душу, то не будуть вони важні, а Господь пробачить їй, бо заборонив їй батько». За християнським контекстом фіксується незрілість релігійного досвіду жінки, якщо її стосунки з Богом можуть бути кардинально скориговані посередником. Сихем, що сватається до доньки Якова, розмовляє тільки з її батьком і братами, пропонуючи значний викуп (Буття 34, 12).

Моральну шкоду, завдану дівчині, також можна компенсувати грошовими виплатами, а не покаліченням або позбавленням винного життя (Іс. 22, 17).

Одночасно жінка могла значно підвищити власний статус після народження сина – саме на це сподівалася Лія після народження Якову численних синів (Буття 29, 31-35). Відповідно до канонічної літератури, і апокрифів (Товіт 4, 3-4), вона могла стати шанованою в результаті правильного виховання власних та прийомних дітей: «Бійтеся кожен матері своєї та батька свого» (Левіт 19, 3); «Шануй батька твого і матір твою, як повелів тобі Господь, Бог твій» (Второзаконня 5, 16). Фактично первинна соціалізація повністю покладалася на її плечі: «І сказав їй Елкана, чоловік її: роби, що тобі завгодно; залишайся, аж поки не вскормиш його грудьми; тільки так затвердить Господь слово, що вийшло з уст твоїх» (І Самуїла 1, 23-24; 2, 19); «...не відкидай науки матері своєї» (Притч 1, 8).

З одного боку, жінка, як сумлінна господиня, відповідала вихователька дітей, найбільш близька і віддана чоловіку, має заслужено користуватися повагою членів суспільства: ціна добродесної дружини «вище перлів» (Притчі 31, 10-31). Допускається і отримання нею певної освіти: дружині допускається вчити божественному Закону (Второзаконня 31, 12; Неемія 8, 2-3). Юдейська традиція не передбачає повного відсторонення жіночої частини громади від культової практики – жертвопринесення, відвідування найбільш шанованих місць і подвижників (Царств 4, 22-23). Богослужіння допускали присутність жінок, хоч і не в якості головних діючих осіб: їм виділяється частина жертвовного м'яса (Самуїла 1, 3-5, 24-28). Тора містить цілий ряд прикладів активної участі жінки у важливих подіях суспільного життя: так, пророки Дебора деякий час була суддею Ізраїлю (Суддів 4, 4-22). Героїні сувоїв Рут та Естер стали праобразами ідеальної жінки. У трактуванні образу жінки в християнстві зберігаються уявлення про богинь архаїчної міфології, що виконують одночасно деміургічні (всесвітні) функції. Про це свідчить домінування епітетів, пов'язаних з функцією відтворення людського роду і культури («лоза плодови́та» (Псалтир, 128)), у поєднанні з сюжетами, які описують неправильну поведінку представниць жіночої статі, що тягне за собою необхідність слухатися чоловіка і належати йому в усьому (Іс. 20, 17). Навіть прекрасна поезія «Пісні пісень» не змінює швидше об'єктного, ніж суб'єктного статусу жінки, і навіть підкреслює його на рівні філологічних характеристик.

Таким чином, модель світосприйняття і поведінки жінки в межах старозавітньої традиції спирається на міфологічні засади, які передбачають слідування традиційним моделям поведінки, поза її диференціації на основі особистісного підходу. Власне релігійні взаємини, коли жінка незаперечно віддана чоловікові – як жерцєві, на рівні самих ранніх практик поклоніння єдиному Богу, так і пророку, відкриває нові горизонти сприйняття жінки. Ряд дослідників раннього християнства відзначає, що особливе, не схоже на традиційно-римське та юдейське ставлення християн до жінки, її місця і ролі в суспільстві, міститься вже в літературних пам'ятках початкового

періоду становлення християнської ідеології [5].

І канонічна, і апокрифічна література оформилися як відокремлені напрями, що зафіксували цю трансформацію: «зокрема, канонічні твори (книги Нового Завіту), і апокрифи, серед яких виокремлюються невизнані канонами, але дозволені до прочитання християнами, в яких не містилося догматичних розбіжностей з церковним вченням (Діяння Павла і Теклі, Дідахе і ін.), так і заборонені (Євангелія Марії, Фоми, Філіпа і ряд інших праць)» [4, с. 327]. Це свідчить про підвищення ролі жінки в релігійній громаді – не стільки в організаційному, скільки в духовному аспекті, в можливості наблизитися до сакрального начала. Новий Завіт неодноразово згадує, що жінки нарівні з чоловіками слухали проповіді Ісуса і були свідками здійснених ним чудес: «А тих, що їли, було близько п'яти тисяч чоловік, крім жінок і дітей» (Матвія 14, 21).

Згадуються мати Марія, її сестра Марія Клеопова, Іоанна, дружина Іуди, домоправителя Антипи, дружина Петра, як і дружини інших апостолів, що мандрували з Вчителем. Традицію приймати жінок як послідовниць, закладену самим Христом, продовжували апостоли [2, с. 128-142]. «Діяння Павла і Фекли» (II ст.) описують Феклу з Іконії, яка відмовилася від заміжжя і слідувала за Павлом як його учениця. Після смерті вона була удостоєна звання першомучениці та рівноапостольної, другої після святого Стефана.

Ця тенденція повною мірою реалізовувалася і в апостольський вік. У період 100-125 рр. н. е., коли апостоли з Юдеї попрямували до інших провінцій Римської імперії з місією, також згадується чимало жінок, що активно сприяють трансляції вчення. Можна назвати Дамару, яка в Афінах прихистила апостола Павла (Діяння 17, 34), Маріам, Трифену, Трифосу і Персиду, «які слугували Господу» (Римлян 16, 6 і 16, 12), а також Фиву, «діаконісу церкви в Кенхреях» (Римлян 16, 1-2), яка повинна була послання апостола доставити до римлян.

У Єрусалимському храмі Христос вперше був прославлений також жінкою, дуже старою пророкицею Ганною (Луки 2, 36-38), яка побачила дитину Спасителя. Він ставить її в один ряд з старозавітніми Маріам, Деворою, Алдамою [2, с. 128-142]. У Новому Завіті згадується Соломія, мати апостолів Івана та Якова (Матвія 20, 20; 27, 56; Марка 16, 1-8). Ця честолюбна жінка прилюдно звернулася до Ісуса з проханням про наближення її синів. Отримавши відмову, вона, тим не менш, супроводжувала його і була присутня при його воскресінні [6, с. 168]. Оскільки розп'яття – за своїм релігійним значенням – явно виступало як обрядова дія, присутність при цій події жінок є досить показовою: «Там були також і дивилися здалека багато жінок, які слідували за Ісусом з Галілеї, служачи йому» (Матвія 27, 55; Івана 19, 25). Жінки були першими свідками Його воскресіння, і саме вони були покликані донести цю Благу Звістку до апостолів: «На світанку першого дня тижня, прийшла Марія Магдалина та інша Марія побачити гріб... І вийшовши хутко від гробу, зо страхом і великою радістю побігли, щоб учнів Його сповістити» (Матвія 28, 1-10); «А Марія стояла біля гробу і

плакала; і коли плакала, нахилилась до гробу» (Івана 11). Описані дії, вільно чи мимоволі, повторюють містеріальні практики Риму і дозволяють розглядати присутніх при воскресінні віруючих як таких, що виконують священницькі обов'язки.

Образ Марії Магдалини є одним із самих складних і багатих матеріалом для філософсько-релігієзнавчих інтерпретацій. Вона описується як одна з найлюбленіших серед усіх учнів Ісуса, багата і впливова жінка, яку Бог-син зцілив від «семи бісів» (Марка 16, 9). Ця жінка, залишивши багатство і будинок, супроводжує Христа до самої смерті, як було згадано вище, перша дізнається про те, що він воскрес і несе цю звістку учням Ісуса. Марія Магдалина згадується в Новому Завіті більше ніж десять разів [4, с. 329].

Жіночі образи християнок є свідченням того, що християни здобули віру в Бога не одразу, значний період їхнього життя пов'язаний з історією єврейського народу. Жіночі образи свідчать, що переважна більшість християн приймають ідею особистого Бога, який піклується про кожного. Християнки вірили в низку базових постулатів своєї релігії (життя після смерті, рай, пекло, релігійні дива), інкорпорує до свого світогляду нехристиянські вірування (нірвана, переселення душ). Православ'я звеличує жінку-матір, жінку усіх станів і народностей. Проте християнська церква розділяє прояви чоловічого і жіночого начала [3, с. 42].

Висновки

У результаті проведеного дослідження було виявлено суттєві відмінності у ціннісно-смісловій сфері залежно від рівня релігійної орієнтації особистості. Основи жіночих художніх образів закладаються на рівні Священного писання, давньої міфології. Вже в епоху раннього християнства виокремлюється сфера, в яку жінки не допускаються, – це сакральні богослужбні дії. Обмеження участі жінок в культовій практиці. Будучи створеною після чоловіка, жінка априорі займає в якійсь мірі вторинну позицію і в соціальному плані. Вона належить виключно своєму чоловікові. Отже, можна наголосити щодо домінування в середовищі частини перших християн і неофітів образу жінки і її релігійності, що містять значну частку міфологічного компонента. Тому варто говорити про те, що в межах християнської культури єдиний образ жінки розщеплюється на релігій-

ну і суспільну складові.

Канонічна і апокрифічна літератури та мистецтво висвітлюють статус і роль жінки у суспільстві. У християнстві жінка розуміється як постійне джерело протилежностей – як гріха і смерті, так і благодаті (Іриней, *Adversus haereses* V, 19, 1). Ствердження присутності благого початку в жінці дозволило не тільки допустити останню до участі в більшості обрядів, але і розвинути ідею можливості її порятунку через аскетичні практики. Аналіз християнських поглядів віруючої особистості дозволяє констатувати, що перший з жіночих образів – сповнена благодаті Діва Марія удостоєна честі породити божественний Логос і шанована віруючими як сакральний персонаж. Протилежним полюсом стає образ Марії Магдалини як втілення всього тілесного, не духовного, що протистоїть християнським цінностям і, тим не менш, яка теж знаходить себе у Христі.

Список літератури

1. Белова Т. П. Женщина и религия: Проблемы феминистской теологии / Т. П. Белова // Женщина в меняющемся мире. – Иваново, 1991. – С. 66-78.
2. Деяния Павла и Феклы // От берегов Босфора до берегов Ефрата. – М., 1987. – С. 128-142.
3. Крупин В. Н. Афон. Стояние в молитве / В. Н. Крупин. – М.: Вече, 2010. – 123 с.
4. Ленцевич О. Женские образы в христианской литературе (период первоначального христианства) / О. Ленцевич // Женщина. Образование. Демократия: материалы 4-ой междунар. междисц. науч.-практ. конф. (7-8 декабря 2001 г.). – Минск, 2002. – С. 327-239.
5. Николаев Ю. В поисках за божеством / Ю. Николаев. – СПб., 1913. – 472 с.
6. Трофимова М. К. Мария Магдалина коптских гностических текстов / М. К. Трофимова // Женщина в античном мире. – М.: Наука, 1995 – С. 168-180.
7. Черний А. М. Релігієзнавство: посібник / А. М. Черний. – К.: «Академ-видав», 2003. – С. 171-178.
8. Яблоков И. Н. Социология религии / И. Н. Яблоков [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://nounivers.narod.ru/bibl/teosl3.htm#endnote70#endnote70>
9. Brown F., Driver S. R., Briggs C. A. A Hebrew and English Lexicon of the Old Testament with an appendix containing the biblical Aramaic / Brown F., Driver S. R., Briggs C. A. – Oxford: Clarendon, 1907. – 300 p.
10. Hadley J. M. The Cult of Asherah in Ancient Israel and Judah: Evidence for a Hebrew Goddess / Hadley J. M. – New York: Cambridge University Press, 2000. – 442 p.

Д.Д. Чувашова

ЦЕННОСТНО-СМЫСЛОВЫЕ ОСОБЕННОСТИ МИФОЛОГИЧЕСКИХ ЖЕНСКИХ ОБРАЗОВ

Опираясь на источники христианской культуры, Библию, доказано, что религиозные образы женщин расщепляются на религиозные и общественные составляющие. Прослеживается инфинитивность (рецитативность) мифа. Религиозные образы наполнены мифологичностью, знаковостью, сакральностью. Религиозные концептуальные женские образы отражают каноническая и апокрифическая литературы, освещающих статус и роль женщины в обществе. Актуализируется взаимосвязь противоположностей – как греха и смерти, так и благодать, которые идентифицируются с образами женщин-християнок.

Ключевые слова: мифология, религия, вера, христианство, женщины-християнки, образы.

D. Chuvashova

VALUE-SEMANTIC FEATURES OF MYTHOLOGICAL IMAGES OF WOMEN

Based on the sources of Christian culture and the Bible, it is proved that the religious images of women are split into religious and social components. Religious images are filled with mythological, symbolic and sacred. Religious conceptual female characters are reflected in the canonical and apocryphal literature, showing the status and role of women in society. There updated the relationship of opposites – both sin and death, and also grace, which are identified with images of Christian women.

Keywords: mythology, religion, faith, Christianity, Christian women, images.